САНА ОЛОХ

ЧУРАПЧЫ УЛУҮЬУН ХАҺЫАТА

ХАҺЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫЫ 15 КҮНҮТТӨН ТАХСАР

№ 138 (8399). 1998 СЫЛ АХСЫННЫЫ 8 КҮНЭ. ОЙТУОРУННЬУК. СЫАНАТА—1 солк. 10 харчы.

◆ КҮННЭӨҺИ ТЕМАҢА

ХАЙДАХ ОЛОРОҢУТ ТЫА ЫАЛА?

Республикабытыгар Ийэ күнүн, Суверенитет күнүн, бу аасыыт өрөбүлгэ, ол эбэтэр сэтиннэ 29 күнүгэр Россияҕа Ийэ күнүн бэлиэтээтибит. Дьиэ-кэргэн күнэ диэн эмиэ баар. Быйата, анабыл күн эбэх. Итиэннэ барылара общество тэрүтүнэн буолар дьиэ-кэргэн бөҕө тирэхтээх буолуутугар, норуот үтүө үгэстэрин утумнаһыныгар, үөскэтиигэ, олоҥу биэрэр Ийэҕэ сүгүрүйүүгэ туһуланаллар. Ыччат сыла, Оҕо сыла бэлиэтинник кэскиллэрбит тустарыгар кыһамньы бэлиэтэ.

Итиэ эрээри, мэтээл иккэн өрүттэҕинэ курдук, иккис чахчы эмиэ баар. Ол эбэтэр, дьиэ-кэргэн олоҥун таһыма биллэрдиэк наада. Ордук тыа сиригэр. Бу биллэгин сонун буолбатах эрээри, маны икки ыал олоҕор ылан көрүөҕүн. Биһиги Чакырга улуус дьаһалтатын отчуотугар бара сылдьан, дьаһалта дьиэ кэргэн политикатыгар, социальнай комускэлэ управлениетын начальника С. И. Никитини кытта бу дьиэ кэргэттэр олохторун-дьаһахтарын билсиспиппит.

Бастакы ыалбыт. Дьэлээх хаһаайка үс оҕо ийэтэ Ньургустана Васильевна Макарова. Соҕотох ийэ. Бэйэлэрэ дьэлэрэ суох, совхоз туттарбыт уоскай дьиэтин биир квартиратыгар олороллор. Оннук быстыбыт-ойдубут бэлиэ дьиэ ис бараанытыгар көстүбэт. Дьиэ хомуллуулаах, ыраас, туттан эрэр дьиэ тэбириниэ, мала-сала сии баар. Кинрбит дьон сыалбытын-соруктутун билиһиннэрэбит, сахалыы сиэринэн кэпсэтэбит.

Ньургустана Васильевна үлэлээбит, пенсията эмиэ суох эбит.

—Хайдах тийиэн олороҕут даа? Оттон сүөһүлээхпит. Тоболоҥуйэн 6, ол иһиттэн иккитэ ыанар ыах, икки тыһаҕас баар уонна бороскулардаахпыт. Ону таһыынан оҕолорум пособиелара көлөр. Үһүөннэригэр холбоон ыйга 1200 солк. курдугу ылабын. Онон кидиэптэйэн, бородуукталаныан олоробут,—диир хаһаайка.

Кэргэнэ албут, совхоз үлэһитэ эбит. Оҕолоругар интэр киһини сүтэрии иһин итэ пособие көлөрин эппит. Бэйэтэ саана 42-тэ. Совхозка үлэлэбит, маннааксыттаабыт ыстаана пенсия аналарыгар 1,5 сыл тийбэтэх. Сылаатта икки сыл ньарэй көрбүтэ киирбэтэх. Онон үлэ да суох, пенсия да аналлыбат. Нэһилиэкэ кыаммат дьиэ кэргэнигэ киирсэллэр. Онон даҕаны биһиги кэпсээммит олох-дьаһах туһунан.

—Оҕолорум үһүөн оскуолаҕа үөрэнэллэр: 11, 8, 7-с ыластар. Улаханым уол. Оту оҕолорбуттан иллиэн оттуубут уонна аймахтарбыт Новоэтар кемелеһоччулэр. Баһынайга киирбэтэҕим. Атыны үлэлиэҕи баҕарбыт иһин, нэһилиэккэ үлэ суох, булбаккын.

Ийэ хайдах аттарынан, туран эрэр оҕолорун аһаларын-таҥыннараарын интэриэһиргиибит.

—Эти сии олоробут, атыылаһан. Сүөһүлэрбит эдэрдэр. Чаһынай атыылаччыларгаа куулуннан бурдук, саахар ылбыппыт. Итиэ оҕолор пособиелара көлүөнэ. Улаатан эрэр оҕо ол-бу таҥаска-саҥка көрдөбүлэ улахан. Ону биир сырыыга биргэ тугун эмэ булан, атыылаһан биэрэҕин, көлөргө атыныгар. Дьэ, уонна, оттон эргэнэ-урбаны уларытан таҥыннараҕын. Бу дьиэни биһиэхэ биэрбиттэрэ. Сайыным эмиэ маннаа баарбыт, сайылыкка тахсыы суох.

Быд хаһыакка, сурунаалга сурунаатаҕа ыраппыт. Телевизордара суох. Салгыы хайдах-туох олорор былаанныаҕын ыйыталаспыкка ийэ бу маннык диэн этэрэ эмиэ дэбигис кыаллыбата.

Иккис сылдьыбыт ыалбыт эдэр кэргэннилэр. Саҥа ыал буолбут дьон баайа-дуола—торбостоох ыах. Иккиэн үлэлээн суох. Дьэлээх хаһаайын—Анатолий Сукнов, хаһаайка—Марфа диэннэр. Үс саастаах уолдьаахтар эбит. Оҕолоох ыныҥы кыыс ийэтэ А. Н. Федорова ыал буолбуттарыгар чаастаан ыыппыт. Бахсыга олохтоох. Эмиэ соҕотох ийэ эбит. Түөрт оҕолоохтуттан иккитэ кэргэннэнэн ыал буолбуттар. Анастасия Николаевна бүгүн манна оҕолоругар кэлэн олоруттар түбэһэбит. Оссо биир малдьыттаахтар. Онон кэпсээн ыыра кэпсэн, саныаттан саныа тиһиллэн баран. Икки нэһилиэк ыалын олоҕо мөйүнньэһэр.

Ийэ уонна сүктэн кэлбит кыыс дьыҥаата. Эдэр ийэ оссо биир оҕону күүтэр. Онон саҥа холбоспут ыалга уонна оҕо төрөөһүүгэр туох көмө баар буолуоҕ интэриэһиргиир. Эрдэ бастакы оҕотугар үлэтэ суох буолан, декретыгар туту да аахсыбатах, үһүгэр диэри оҕо көрөн олорбутугар эмиэ. Билигин да үлэ суох.

—Сорохтор 4-түү сиргэ үлэлээхтэр. Ол быыһыгар пенсионердар эбэхтэр. Оттон ыччат оттө үлэтэ суох хаалыан. Маннааны бэрээдэктиир тоҕо тэбиллыбат?—диллэр эдэрдэр.

—Эдэр ыал бастакы ыллыгар көмө наада эбэ. Тугуннан ыал буолуохтарай?—кэпсээгиэ ыыттар оҕолор ийэлэрэ.

—Күһүн эрэ буолан, идэһэ эгин өлөрүллэн, дьон бэрсэн астаммыппыт. Бу олорор дьиэбитин баһынай хаһаайыстыбатыттан уларсыбыппыт. Бэйэбит оногостон киирбиппит.

—Баһынай хаһаайыстыбалара ааттара эрэ. Бу Чакырга аҕыйах хаһаайыстыба ыланан олорор. Үлэ суох. Промышленноска эмиэ барыы барбаппыт.

Күтүөт Анатолий 8 биргэ төрөөбүттэрдээх, эмиэ соҕотох ийэҕэ иитиллибиттэр. Онон иккиэн соҕотох ийэлэр оҕолоро холбоспуттар. Кинсэтэхха, кырдьык, кытаанах суол. Мунар, государство, социальнай комускэлэ суох дьонно, ыалга көмөто биллиини барыы оттуҥан кыччаабыт кэмэ, быыһыгар сурахтара эрэ иһиллэр «көмөлөр» эмиэ баалларын. Марфа мунатыйара ол. Бастакы оҕотугар роддомҥа приданай да биэрбэтэхтэр. Ону биллиэ диэри хомуур. Оҕоломмут ийэлэргэ биир бириэмэлээх көмө харчыта мэлигир. Ону манна Семен Иванович быһаран биэрбиттэн буоллаҕына, оссо 1996 сыллааҕылары кытта аахса, төлөбө иликтэр үһү. Ол кэнэ дьиэлээхтэр да тугу өрө баран оннук көрүллүөхтээх, маннык буолуохтаах этэ дии олоруохтарай? Сокуоннга сурулларбут эбэх. Ол эрээри ол хайдах «туолбатын» итэ эдэр ийэ Марфа «суох», «ылбатаҕым» диэнэ итэҕэтэр.

—Түөрт оҕобунан социальнай пенсиҕэ тахсыбытым,—диир Анастасия Николаевна. —Онон олоробут, киллэрэнэбит. Оссо эмиэ кыратык цистэнэн эбии киллэриэхпин. Сүөһүлэхпин. Оттуурга техника ыаада. Биһиги ыал ыллыбыт оттуубут. Оҕолор туһунан ыал буоллаллара ночоотоох. Хрут биир күөһү өрүүнэр этибит, билигин түөрт күөс буһарыллыан наада.

Ийэ барахсан толкуйа, тумуга итинник. Оннооҕор ыал буолан туспа барбыт оҕолорун «күөһүгэр» тийиэ наҕар-суоттуур, ыксыыр-ыгылыйар. Итэ этэн кээстэҕэ судургутун, быһаччытын. Ийэ биллэҕэ. Үлэ баара буоллар бу эдэр ыал, дьон бэйэлэрин хаалчыыллаларын таһыныан, ийэлэрин иитиэ, көрүө этиллэрэ буоллаҕа. Ол суох. Туох да диэбит, эргиннит иһин, үлэ суоҕа тыа дьонун дьадаҥыт. Материальнай эрэ өттүнэн буолуо дуо, моральнай өттүнэн эмиэ буолуо турдаҕа.

Алтынныыта буолбут республика дьахталларын пленумнарыгар дьахтар балаһыанньата сыллата наастаан иһэрэ, социальнай харыстабылга биэтэнэ эрэнэр ыныҥа суоҕа кэпсэтии киирбиппит буолбута. Пленумҥа тыл эппит Бэрдьигэстээх олохтоох дьаһалтатын баһылыга Е. П. Тарасова сорох ыал хоргуйан, оҕолорун оскуолаҕа тангыннаран ыытар ыныҥа суоҕун кэпсээбитэ. Бэрдьигэстээххэ эрэ буолуо дуо, маннык балаһыанньа баһыгы да улууска баарын туһунан улуустаҕы үөрэх управлениетын даннайдара туоһулуулларын.

Биһиги кэпсээбит ыалларбыт олохторо-дьаһахтара барыы да буолбатар, үгүстэр киирбит бүгүҥнү балаһыанньалара, хаанна да баар кэстүү. Ол киллэр тус эрэ кыһалҕалара да буолбатах. Бу тыа сирин дьонун бүгүҥнүгүлэрэ. Оттон хаанна, хайа киһи, ыал баайдык олороруй? Ону этэр уустук, кордоотоххо буолуоҕ буолуо.

Дьэ, итинник, модун эрээри, ыаҕын ылларбыт государствобыт, сир баайдаах эрээри, оку бас билбат республикабыт тыатын сирин олохтоохторун тийэнтиксэн кэлбит дьыҥаата.

С. СЕМЕНОВА.

СОҢУОҢНАР

ЕВРОПА СТАНДАРТАРЫНАН БОРОДУУКСУЙА

Республика маҥы таҥастыыр предприятиелара билигин тас дойдулар оборудованиелларынан туһаныллар буоланнар, бородуукстуйалара Европа стандартарыгар толору эквиваттинр. Сыл 9 ыйыгар «Сахалес» ААО 1005 кубометр мастан силимиэммит буруустары уонна атын детеллары онороҥ таһаарда диэн Ойуур промышленноһын департаменын специалиһа Иннокентий Тарскай ыйытыннэрдэ.

Итиэ кэм устата «Табаҕатааҕы мас комбината» ГУП бас билэр сыаҕа 790 кв. м түннүк, 1095 кв. м аан холуодатын уонна 17 тыс. 540 м. устааах атын онолуктары таһаарда. Олохтоох мастан оноһуллубут плинтустар, түннүк хаптаһына, арааас рейкалар, ыардыык даҕаны, кэстэр дьүһүннэриэн олус үчүгэйдэр. Түннүк уонна аан холуодаларын «Масс» САО онороҥ таһаарар, Үһүс кварталта общество 3126 кв. м түннүк уонна 1400 кв. м аан холуодаларын онордо. Ол эрээри бородуукстуйа бу көрүүгэ онороҥ таһаарыы былырыыҥыгыттааҕар 2 төгүл кэриҥнэн аччаата. Ол оннугар сыыйа оноһуктар 75,4 бырыһыанынан эбилиннилэр.

РЕГИСТРАЦИЯ ИҺИН ТӨЛӨБҮР БЭРЭЭДЭГЭ ОЛОХТОННО

ДЬОКУУСКАЙ. СР Правительствота бэйэтин уураахынан государственнай регистрация иһин төлөбүр туһунан балаһыанньаны биэрэтэтэ. Хамсаабат баайга-дуолга уонна онон эргиллиэхтэ бырааб иһин төлөбүрү СР Государственнай регистрациялыыр салаатата ылар. Төлөбүрү аҕыйыа тэриллэлэргэ уонна биирдиилээн дьоннорго сыһыаннаан Саха сиригэр туттуллар оройуоннарынан уонна хотугу коэффициеннар эбии аҕыллыахтарын сөп.

Хамсаабат баайга-дуолга бырааабы регистрациялааһын туһунан сибидиэтэлистибэ икки ый иһиэн бэриллэр. Ол иннинэ биирдиилээн дьон үлэ ыйдаакы төлөбүрүн алын кэмэйин цилаатин саҥа төлөбүрү оноруоллар. Оттон тэриллэлэр алын кэмэйэ 15-гэр тэҥнэһэр төлөбүрү киллэрэллэр. Сибидиэтэлистибэни ый иһиэн ылар буоллаахха, биирдиилээн киһи алын кэмэй 3, оттон тэриллэлэр 30 төгүл ылыллыбытын саҥа төлөбүрү оноруохтаахтар. Оттон кылгас болдьоохо ылар буоллаахха, төлөбүр өссө улаатар.

Ону таһынан регистрациялыыр бырааптар, атын үлэлэр уонна өҥөлөр иһин регистрациялыыр палата информация биэриитин иһин эмиэ төлөбүрдэр олохтоноллар.

ХАҺЫАТ КРИЗИС СИЭРТИБЭТЭ БУОЛЛА

ЧЕРСКӨЙ. Россия уонна Саха сирин экономикалара күннүгү барыылары сиэртибэлэриэн аны улуустар хаһыаттара буолуохтар курдуктар. Ол курдук, «Колымская правда» хаһыата таһаарыы ахсыннын 1 күнүттэн тохтотулунна. Ол биричиинэтиэн редакция типографиҕа улахан нэһэ буолла. Сыл 10 ыйыгар нэс 133 тыс. солк. тэҥнэстэ. Аны туран сүнньүнэн, дьахталлар үлэлиир типографияларыгар хаммаһы көрбөтэхтэрэ ыраатта. Сыл саҕаланыаҕыттан хаһыат дохуота 190 тыс. солк., оттон эроскуоттара 600-кэ солк. тийдэ. Хаһыаты тэрийэн таһаараччыларынан улуус дьаһалтата уонна «Сахаполиграфиздат» буоллар. Онор ыыйан көмөлөспөттөр. Арктика рынок усулуобуйатыгар улуус кыра хаһыата бэйэтин бэйэтэ ыыйан көрүммэтэ биллэр. Онон Аллараа Халыма дьоно улуустарын хаһыата салгыы тахсарыгар эрэллээхтэр.

«Колымская правда» тахсар буолбута 46 сыл буоллар. Ыык Хотугу сир аҕыйах эхсааннаах норуоттарын орто сааһа эмиэ итиччэ. Арктика сыла наттааахха нэһилиэнньэ баар-суох аҕыйах хаһыатын сабар сүрүннэтэ борт буолаарай?

ГОСДУМА УТАРАР

МОСКВА. Госдума сэрэдэҕэ буолбут пленарнай мунньаҕар РФ Правительствотын уонна Де Бирс транснациональнай компания икки ардыларыгар Россия сиригэр-уотугар хостоохор кырыыламматах алмаастары атыылааһын туһунан соҕуоҕуннин Госдумаҕа ратификациҥа киллэрэр сыаллаах Правительствоҕа этии туһунан уураах барыла ылыллыбата. Биллэрин курдук, Правительство аатыттан соҕуоҕуннин «АЛРОСА» АК илии баттаабыта.

Итинник уураҕы ылыныны көҕүлэччиэн ЛДПР фракцията буолла. Фракция чилиэннэрэ этэллэриннэн, Де Бирс Россия алмаастарын атыылааһынтан 300 мил. доллар барыһы ылар. Ол эрээри бу соҕуоҕуннин чаһынай ис хоһоонноох соҕуоҕуннин буолбакка, норуоттар икки ардыларыныаҕы дуоһабар буоларын депутаттар улахан оттуларэ саарбахтаата. Онон уураах барылын ылынар иһин 59 депутат эрэ ыылластаата.

СПА.

Чурапчы—Таатта табаарыстыы көрсүһүүлэрин 50 сылыгар

ӨРӨГӨЙДӨӨХ ДЬОРО КИЭҺЭ

Чуор мутук тосту төгөр, хиппит мас хаба барар бытархан тымныыта. «Айыллаан» сыныьалан Киинин саалата дьонунан толору. Оларгар миэстэҕэ тиийиммэтэхтэр истэлэрин кыйа кыа сиэбэн турбуттар.

Өрөгөйдөөх дьоро киэһэни салайан ыытаччы, СР культуратын үтүөлээх үлэһитэ Надежда Заболоцкая маннык мустубут бар дьонун көрсүһүү 50 сылларын хоруутуттэн эҥэрдэлэн туран, икки улуус баһылыктарыгар тылы биэрэр. Чурапчы улууһун дьаһалтатын баһылыга, СР норуотун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ А. А. Шадрин уонна Таатта аттыгар—дьаһалта баһылыгын социальнай боппуруостарга солбуйаччы В. В. Николаев маллыы улуус дьоно үйэ анараан устата күрэхтэһиит көрсүһүүлэрин 50 сылынан улуустарын дьонун итинник-истинник эҥэрдэлэтиэр уонна Эҥэрдэ сүрүү хардарыта атастастылар.

Спорт ахсаабат пропагандыа. ССРС физическай культуратын туйгуна, СР үтүөлээх учуутала П. Е. Барахсанов 1953 сыллаахтан саҕалаан бу табаарыстыы көрсүһүү таблицатын оногобут. Таблица көрдөрүнэн, көрсүһүү 44 сыл устата маннык эбит—маннай Чурапчы 16 төгүл, оттон Таатта 17 төгүл кыайыны ситиспиттэр, салгыы 5 сыл тэҥэһиэ буолбут, «оттон 1991—1997 сылларга ахсаан тоҕуст тоҕуска буолан, өрүттэр тэҥнэспиттэр. Этэргэ дылы, доҕордоһуу кыайбыт. Табаарыстыы көрсүһүү бэлэм көрүнтэн саҕаланан баран, сайдан-үүнэн, үтүө кэнниттэн түмэ тардан, чулууттан чулуу спортсменнэри ыытыннаран бэлэм да сылга ситиэ быстыбакка, бүгүгүгү күнгэ тиийэн кэлбит. Сценаҕа дохсун ытыс тыаһыгар доҕуһуоллаан, ыгырыаллаллар, Таатта улууһун бастыҥ спортсменнэра: Мординов Г. Т.—дуобакка спорт маастара, бу табаарыстыы көрсүһүүгэ отуттсыл устата кыттыбыт биллиилээх дуобатчыт, Таппыров М. Т.—спорт маастара, бу көрсүһүүлэргэ 48 төгүл кыттыбыт биллиилээх санхымаччыт. Саха Республикатын 5 төгүллээх чемпиона, Матанчанов К. К.—сэрии уонна үлэ ветерана, табаарыстыы көрсүһүү хара саҕаланнаҕыттан ыытыбыт кырдьаҕас спортсмен, Савина Л. И.—остуол теннисчиэр абсолютнай чемпионка, бу күннэргэ бойотун үйэ анардаах үбүлүйүн бэлиитэлэр спортсменка, Старостин Н. Г.—биллиилээх хаһааҥдыт, международнай кыбаастаах судьуйа, Стрекаловскай П. Н.—саха төрүт хүрэҕэр-мас тардыһыытыгар спорт маастара, Чурапчы улууһун аатыттан спорт управлениетын начальника И. И. Оконешников Таатта чулууларгар Эҥэрдэ суруктарын уонна сэмэй баллахтэри туттартаата, салгыы чэгиэн-чэбдик дорообуйанан, ситиһиилэри баҕарда.

Сценаҕа Чурапчы чулуулара тахсаллар—Д. С. Постников—1948 сыллаахтан үйэ анараан устата ситиман бысланнаа, табаарыстыы көрсүһүүлэр кыттыылаахтара, СР оскуолаларын үтүөлээх учуутала, нитэр-көрэтэр үлэ ветерана, Пинигин С. С.—көрсүһүүлэргэ 19 сыл устата ороҥуонун чиэһин хомускээбит биллиилээх дуобатчыт, урукку сылларга ороҥуоннаах спорт тэрилтэтин председателэ, Доҕоруу уран А. М.—остуол теннисчиэр маастара кандидат, табаарыстыы көрсүһүннэрэр маастарга кандидат, табаарыстыы көрсүһүгэ хотторор хомолтотун билбэтэх спортсмен, Шестүгэ хотторор хомолтотун билбэтэх спортсмен, Шестүгэ хотторор хомолтотун билбэтэх спортсмен, Шест

«ХОЛБОС» 80 СЫЛЫГАР

БАРАДАБЫАС МАРЫЫНА

Биһиги нэһилиэкпит бөрөкөй туттар кырдьаҕастарыттан биирдэстэринэн, 40 сыл устата, эргиэн тиһигэр продавеһынан үлэлээбит М. С. Барадабыас.

Марына Степановна Арыылаахха Белоҥуускай нэһилиэгэр төрөөбүтэ. 1943 сыллаахха Кытаанах сэттэ саастаах оскуолатын бүтэрбитэ, төрөппүттэрэ кыамматтарынан сылгыны үөрэммэтэҕэ.

Марына ахсаан предметигэр үчүгэйдик үөрэнэн, саанаҕа хотон, 1944 сыллаахха Чурапчыҥа МТС-ка счетовод-бухгалтерынан үлэлээбитэ. Университаас уһун, алдьархайдаах алдьатыылаах Аан дойду иккис сэриитэ 1945 сыллаахха кыайыылаах түмүктэнэн, киһи Аҕа дойдуун остеохтэрэн көмүскэн сэриттэн тыыннаах эргиллибит С. С. Козловтуун дьоллорун холбоон ыал буолбуттара.

1947 сыллаахха эдэр ыал Хатылыҥа көһөн тахсан Семен маҕаһыынтан продавеһынан, Марына остуолтан 1957 сыллаахха Булун оройуонугар коспуттэрэ, Марина Степановна тиийээт продавеһынан үлэлээбитэ. Дьэ, итэ сыллан ыла саҕаламмыта продавец үгүс түбүктэх, сыралаах-сылбалаах үлэтэ. Бу идэтигэр киһи бүтүн олоҕун анаабыта.

«1962 сыллаахха Майаҕа көһөн калбиппит, 2 №-дээх бородуукта маҕаһыныгар атыһыттаабытым, иккис атыһыытынан кэргэним үлэлиирэ. Эргиэҥкэ үлэлиигэ, атыһыт буоларга кэргэним Сэмэн сүбэлээн-такайан үктэнэрбитэ. Майаҕа үлэлиир кэмнэрбитигэр мэйиэ быыаан биэрэллэрэ, ону ый аайы аһары толорон иһэрбит. Үстүү ый буола-буола инвентаризация ыытыллаҕа, ойно биирдэ да итэҕэйэ булбаттахтара. Ону таһынан госхозтуруолтан, милиция оргуоннарыттан, санэпидстанцияттан бэрэбиэркэ сотору-сотору кэлэрэ. Барыта этэҥэ аайар эбэ. Майаҕа үлэлээбит сылларбар үрдүк көрдөрүүлэрим иһин рэйпотребсоюз Бочуотунай грамотатынан хаста даҕаны наҕараадаламмытым»—диэн ахтар Марина Степановна билитин.

Козловтар дьиэ кэргэн 1964 сыллаахха төрөөбүт дойдуларыгар эргиллэн кэлбиттэрэ. Билиҥ сэттэ сыллааҕыта остуорас Марына, смешанный маҕаһыын сэбиэдиссэйинэн, кэргэнэ Сэмэнискэ продавеһынан үлэлээбиттэрэ. Эргиэн үлэтигэр опытырбыт сэбиэдиссэй кэлэн-баран, булан-талан, кыайыгас-хотугас, сымнаҕас майгыннаах—бэйэ киһитэ. Барадабыас Марына диэн аата ылыан ылбыта.

Хатылы маҕаһыныттан хаһыс да сиэри хаалбарыйбакка 1987 сыллаахха пенсияҕа тахсыар диэри үтүө суобастаахтык, биирдэ да арастааата диэн тутуу булбакка үлэлээбэтэ. Итэ сылларыгар олохтоох сельпо соҕуруттан восылканан табаар суруттарын ылан атыылыыр буолара. Бу оттуҥан Хатылы, Марына маҕаһынын күрдүк баай маҕаһынын чугаһынан суох этэ.

«Оччолорго сельпобутугар массыына суоҕа. Совхоотан массыына көрдөһөн аспытын, табаарбытын, бородууктабытын Мыйдаҕаайыттан, Аллараа Бэстээхтэн, Дьокуускайтан, кэлин Алдантан, Нерюнриттэн кыһыннары-сайыннары бэйэбит тайар буоларбыт. Соҕотуонкаҕа нэһилиэнньэттэн сүөһү-сылгыны тыыннаахтыы тутан, өлөртөрэн атыылыырбыт. Маны таһынан түүлэҕи эмиэ тутан, Чурапчыҥа киллэрэн туттарар этибит. Пенсияҕа тахсан баран 10 сыл устата продавеһынан, эдэр ыччаттарга наставничествуйан үлэлээбитим. Үлэлээбит сылларбар сыллааҕы, пятилеткааҕы былааннарбын аһара толорон иһэрим. 1970 сыллаахха В. И. Ленин 100 саһыанан үбүлүйүүнэй медалынан, 1971 с. «Бочуот Знака» орденынан, 1978 с. «Үлэ ветерана», 1985 «Кыайыы 50 сылаа» медалларынан наҕараадаламмыттым, «Холбос», партия райкомун бэрэтэк Бочуотунай грамоталарынан, Махтал суруктарынан бэлиэтэммитим. Сэттэ оҕону тэрэтан, иитэн ыал-дьон өнөрдөтүм. Билигин 20 сиэнэ эрдэхинэ, 5 хос сиэнэ эрдэхинэ—диир эргиэн ветерана.

Барадабыас Марына наставник быһыытынан хас да колуонэ эргиэн үлэһиттэрин иитэн таһаарда. Ырыата барбакка эттэхэ, билигин Хатылы маҕаһыныгар кини такайбыт оҕолоро продавецтыыллар. Эмиэ Барадабыас Марына курдук эйэҕэс-сайаҕас, кыайыгас үлэһиттэр, дьон-сэргэ махталын ылаллар. Кинилэр—Марина Массаева уонна Елизавета Ермова эргиэн үлэтин ыччатын-чыччатын билбит дьон. Марина Массаева—Барадабыас Марына төрөөбүт кыыһа хайы-үйэ приладокка 27 сыл устаатах-туоратыгар үлэлээн кэлэр, үс оҕо амарах иэйэ. Түгэннэн түнэнан, «Холбос» тэриллибитэ 80 сылынан Барадабыас Марына, Хатылы олохтоохторун аттарыттан итинник-истинник эҕэрдэлиибит.

Семен ПРОКОПЬЕВ, хаһыат общ. корр.

ИЬИРЭХ ТЫЛЫНАН

АЙМАҐЫМСАХ, БАР ДЬОНУГАР ҮТҮӨ САНААЛААҐА

Дмитрий, Александра Коркиннар уонна биһиги Павловтар интернат-оскуола тоҥторугар атахтаһа турар дьиэлэрдээх этибит. Биһиги иэдэбитин Анастасия Михайловнаны кытары иккиэн бөрө-кытаанах нэһилиэк дьоннорэ буоланнар, Дмитрий Петрович кинини «дьиэйиэм» диэн аатыыра. Д. П. Коркин интернат-оскуолаҕа 1959 сыл балаҕан ыйыттан, онтон мин 1960 сыл тохсунньутуттан ыла үлэлиирбит. Онон бу оскуолаҕа биир кэмнэ кэлбит дьон этибит.

Дьэ, итэ үс түгэннэртэн буоллаҕа буолуо, Дмитрий Петрович биһиэхэ бэрт чугастык сыһыанаспыт түгэнэриттэн ахтан аанаары сорунным. Бу кинигэвин да, кэбиргин да буолбатах, дьигиэрэ буолбут түгэннэр.

Дмитрий Петрович интернат-оскуолаҕа үлэлиир кэмигэр сулумах киһи этэ. Арай, биирдэ биһиэхэ ыытыны сурук кэллэ. Киһибит Дирин бөһүөлэгэр сылбаайба оторор буолбут. Кийиппит Кириллина Шура диэн эбит. Оскуола директора А. С. Шадриннары кытары биир газетынан Дириҥнээтибит, сылбаайбаҕа. Сылаас, үчүгэй баҕайы күн. Тиийбиппит дьоммут дьиэ таһыгар тэлгэһэҕэ тоҕуоруйан туралларын эбит. Дмитрий Петрович биһигиннэн үөрэ-көтө көрүстэ. «Чэ, кэлибит бу бааре,—диэн кэргэнин ыйан кордорде. Мичик аллайа сылдьар гынан баран, кэлбиппитигэ көрүгэлэх Александра Семеновнаны онно саҥа көрбүппүт. Биһиги интернат-оскуолабытыттан Н. Н. Ботуйчина баара, Александра ыкса хоолдьуогата быһыылааҕа уонна К. С. Постников баарын курдук ойдүүбүн.

Интернат-оскуола питилээччилэрэ көҥүл туттууга балайда биллибиттэрин кэмнэ, биир түгэнигэ Союз үс улахан, биллэр-көстөр хамаандалара саҥа таранначчыкаан эрдэ оскуола оҕолорун кум-хам тутан баэрэ кэлбиттэрэ. Бу—Казахстаантан Алма-Аты уонна Калининградтан куораттар сүүмэрдэммит хамаандалара этиҥнэрэ Биллиилээх А. Медведи уонна Преображенскайы кытары күөн көрсөр калах сүдү бухатыыра Айханов, аатырбыт тустууктар Бутубаев, Габсаттаров о. д. а. баалдара. Үһүс хамаанданан Читаттан ст. лейтенант Фрунфиев арминаҕа сулууспалыы сылдьар тустууктара аҕалбыт этэ. Бу күрэхтэһиигэ казахтар оскуола оҕолоругар саанаахтык кыайтаран баран эрэбит диэн билиммиттэрэ. Бүтэнэ күн, түмүк тустууну көрө олордохпутуна, биһиэхэ сурук тиэтэн кэлэр. Ылан ахтыыбыт: «Анастасия Михайловна, бүгүн тустуу түмүктэммитин кэнэ, ыалдьыттары атаарар церемониаҕа кал. Маҥтэрэй.»—диэбит.

Анастасия хам-түм Коркиннарга сылдьаччы. Дмитрий Петрович Кытаанах нэһилиэгин дьонун-сэргэтин, төрүттэрин-уустарын ыйыталаһан, чуолкайдаһан тахсар эбит. Биирдэ киэҥэ чэйдэрин иһэ олордохторуна түбэспит. Туга остуолга ыытарбыттар Маҥтэрэй: «Хайа, доҕоор, туохтаахтыт эмэлэхтит дуо?»—диэн буолбут. Ол гынан, ыалдьыт санаа шампанскайы алдьаттаран күвдүлэннит. Оттон биһиги дэриэбинэбититтэн Бөтүрүөбүстэн арыгыны күвдүлэннит киһи баар буоллаҕына, биир эмэ буолуо. Онноҕор, директорбытын Алексей Спиридоновичны адъас биирдэ эмэтэ ыалдьыттыыра эбитэ үһү.

Анастасия борт ор кэмигэ интернат-оскуола маҕаһыныгар продавецтаабыта. Бэрт кыра, тымныы маҕаһыныгна соҕотоҕун тула көтөрө. Пенсияҕа тахсара чугаһаабыт кэмигэр, маҕаһыныгна арыгы атыылаары буолбута. Дьиэнэн, оскуола чугаһыгар баар маҕаһыныгна арыгы атыыланыа суохтаах. Дмитрий Петрович питилээччилэрин маҕаһыныттан дьонунан арыгы ылларан иһиэхтэрэ диэн сэрэхэччийэрэ. Маҕаһыныгна арыгы атыытын боппуруоһ иһиэн баҕарара да боппуруоттоҕо. Дьиэнэн: «Настаа уурайдар эрэ боппуруоһ кэбиһиэм»,—диирэ эбитэ үһү. Кырдьык, Настаа пенсияҕа тахсан үлэлиттэн уурайарын кытары бу маҕаһыныгна арыгы ас атыыламмат буолбута.

Дмитрий Петрович биир эрэ сылбаайбаҕа сылдьыбыта диэн кэпсиир кэргэнэ Александра Семеновна. Ол биһиги тэриллибит сылбаайбабытыгар сылдьыбыт эбит. Кыысыт Люся биһиги оскуолабытын үөрэнэн бүтэрбит Неустроев Д. Д. диэн Хаҥалас уолутар кэргэн тахсар буолбута. Күтүөнүт Армияҕа сулууспалыы сылдьан сылбаайбалыы кэлэр күнэ эрдэ быһарылыыбыта. Сайын эбэ. Ол кэмигэ өлүү болдьохтоох ардах бөҕө түспүтэ. Иннэ гынан, буолуохтаах күнүгэ сылбаайба буолбата биллэн, биһиги ыаҥырыллыыбыт дьоммутугар сэрэтиллиит. Ол ааҕаан, сылбаайба буолуохтаах күнүгэр Мыйдаҕаайыттан, Аллараа Бэстээхтэн, Дьокуускайтан, кэлин Алдантан, Нерюнриттэн кыһыннары-сайыннары бэйэбит тайар буоларбыт. Соҕотуонкаҕа нэһилиэнньэттэн сүөһү-сылгыны тыыннаахтыы тутан, өлөртөрэн атыылыырбыт. Маны таһынан түүлэҕи эмиэ тутан, Чурапчыҥа киллэрэн туттарар этибит. Пенсияҕа тахсан баран 10 сыл устата продавеһынан, эдэр ыччаттарга наставничествуйан үлэлээбитим. Үлэлээбит сылларбар сыллааҕы, пятилеткааҕы былааннарбын аһара толорон иһэрим. 1970 сыллаахха В. И. Ленин 100 саһыанан үбүлүйүүнэй медалынан, 1971 с. «Бочуот Знака» орденынан, 1978 с. «Үлэ ветерана», 1985 «Кыайыы 50 сылаа» медалларынан наҕараадаламмыттым, «Холбос», партия райкомун бэрэтэк Бочуотунай грамоталарынан, Махтал суруктарынан бэлиэтэммитим. Сэттэ оҕону тэрэтан, иитэн ыал-дьон өнөрдөтүм. Билигин 20 сиэнэ эрдэхинэ, 5 хос сиэнэ эрдэхинэ—диир эргиэн ветерана.

Барадабыас Марына наставник быһыытынан хас да колуонэ эргиэн үлэһиттэрин иитэн таһаарда. Ырыата барбакка эттэхэ, билигин Хатылы маҕаһыныгар кини такайбыт оҕолоро продавецтыыллар. Эмиэ Барадабыас Марына курдук эйэҕэс-сайаҕас, кыайыгас үлэһиттэр, дьон-сэргэ махталын ылаллар. Кинилэр—Марина Массаева уонна Елизавета Ермова эргиэн үлэтин ыччатын-чыччатын билбит дьон. Марина Массаева—Барадабыас Марына төрөөбүт кыыһа хайы-үйэ приладокка 27 сыл устаатах-туоратыгар үлэлээн кэлэр, үс оҕо амарах иэйэ. Түгэннэн түнэнан, «Холбос» тэриллибитэ 80 сылынан Барадабыас Марына, Хатылы олохтоохторун аттарыттан итинник-истинник эҕэрдэлиибит.

Иван ПАВЛОВ, ветеран учуутал.

ЫЧЧАТТАР ТЭРИЙИИЛЭРИНЭН, ТҮМСҮҮЛЭРИНЭН

Маллыы Амма улууһун Сатаҕай нэһилиэгин ыччаттарын ыытыыларынан, Сатаҕайга баран спорт көрүүгэр күрэхтэһэн, кыайтарыы хомолтотун биэрэн кэлбиттэрэ.

Онтон бу соторутааҕыта Сатаҕайдар 60 киһилээх делегацияларын күрэхтэһэ, ооньуу-көрүлүү кэлэн бардылар. Ыалдьыттарбыт, бурдуктаах Амма оҕолоро, волейболга эр дьоҥнэ 3:2, дьахталларга 3:2, ол аҕыс тардыһыыларын 4:3 очколарынан хотон таҥыстылар. Бэрт тыҥаһыннаах кинрсии буолан аастар. Ол ааҕаан олохтоохтор ох курдук оҥостубуттара, бэлэмнэммиттэрэ биллэн барда.

Салгыы дуобакка 4:1, саахыматтаа 4:1, ыстанаҕа, кылыыга, куобахха ыраанынан 3:0, хаппаҕайдаһан тустуугга 5:2 очконан лиҥиэ баһыйа тутан ыытаахтык, остуол теннисигэр 2:1 очконан сабырыйдылар. Иннэ гынан, түмүгэр, 5:3 очконан олохтоохтор иккиэн таҥыстылар.

Бу күрэхтэһиигэ спорт эйгэлэстэрэ И. Н. Адамов, А. Н. Соловьев уонна В. В Петров нилээтилэрсаҕалаатылар.

Киһиэ ыалдьыттарбыт драматург Айсен Дойду «Эр гиллии» диэн пьесатын баланча сиһиилээхтик туруордулар, хоп курдук концерды көрдөрдүлэр. Итэ курдук иккиэн ыаллыы нэһилиэктэр ыччаттарын спортка, культураҕа сибээстэһиилэрэ билигин олох ыарахаттарыттан харгыстаммакка баран иһэрэ үчүгэй.

Николай Филиппов, хаһыат общ. корр.

УҺАРААБАТ ЭРЧИМНЭЭХ ЭТИБИТ

Биһиги колхоз 1944 сылларыгар сыл Кобяйа оройуонуттан кэлүүгэ бэрэ Кольвица колхозка 2 сыл ыраах бэрэ дойдубутулар халарбыттыгар 16-17-лэх саастаах туран эйэр. Үлэ хаамыс диэн эрэ туга сылдьар уолаттар этибит. Тыһы да кэбиһүүгэ бэрэ таптыгыттан, ыал-сутан, эстэн-быстан кэлбиппит да, кинилэр бэйиэ Бабаҕа учаастага өкпүстэн тэриллибэтэ. Колхоз эйэх ыччаттаах.

Дэс-эти колхоз кыһыл ыллыгын от охсоо, ыччаттан кырдьык да турбуулаахтык үлэлэбиппит, 4 бөлүүгү, трактора Карл Маркс колхозтан ылан сиэр оборон, таттарбы бурдук ыһыы сыл ахсаар бурдуктаах, атыылыыр оттоох гына тэриллибэтэ. Маҥан ыччаттар уонна биһиги ыаларбыт, дьаҥталлар оборон тайаарыр хуустаах үлэлэн эт.

1945 сыл сайын атырдьах ыйыгар, ыччатларга райкомсомол инструктора Степанова биһиги Бабаҕа учаастагы ыччатын мунньан—Аржаков Алексейы, Артемьев Николайы, Матвеев Христофору, Разавскай Николайы, Боянов Николайы себулэмэлэтэн ылан комсомол чилиэнэ гыннарбыта. Онтон бадараанныйыгар Сахалыы Республикатыан үтүөлээх үлэлэтэ, Чурапчы улууһун Сочуоттаах гражданина Ефимов Г. Д. (ыччатларга аҕа дойду сэриитэтэн кэлэн комсомол райкомун бастакы секретарынан үлэлиирэ) райкомсомол бюротугар кириэмнит буһан-хатан комсомольскай билиэтинэн ылбыппыт. Оргуоннуурдан аҥаардас колхоз 5 киһи чилиэнэх комсомольскай группатын секретарынан иэстэ талбыттара.

Советскай Союз баарына комсомол ыччат бастакы нүөмэрэ сылдьар эрдэтэ этэ. Оскуолаҕа бастыҥ уоруоктаах, бэлэдиэтэлэх, производствоҕа үрдүк таһаарыылаах үлэлэх комсомол чилиэнэ буолаҥ.

Күүһүн уо-хаанас түүнүгэнэ оройуоннааҕы комсомольскай конференция буолаҥ. Биһиги комсомольскай группабытыттан бастыҥ от охсооччулар Разавскай Николай, Артемьев Сергей делегаттыыллар хас да сыл субуруччу ыытыллыыллар. Кэдэр сылгардыы бэрэдэгинэн 1949 с. Матвеев Христофору кладовщиканан, Аржаков Алексейы бригадынаан, Артемьев Егору Бухгалтерынай анаабыттара. Егор ирдэнэ сылдьан комсомолга киирэн ылбыт эт, онон группабыт 6 чилиэннээх буолбута. Агитационнай-массабай үлэни комсомол аптаах, биһиги тэрийэн ыытарбыт. Быыбар хаампыыныгар быыбардыыр учаастагы комсомолдар кыргыстарбыт. Эйэх плакаты суруйаммыт, бэлэх бөҕөнү ыгнан шрахтаах кытаанах олорон гына кыргыстарбыт. Быыбар буолар күнүгэр ыччатыгар хуустаах аптаах үчүгэй концертаны туруорарбыт. Неустроев Дмитрий диэн уолбут колхозка Сахалыы театрын үчүгүйүгэ буолбута. Неустроева Александра, Аммосова Ньуста диэн талаанныах үчүгүйдүт оруолларын баар этилэр. Хаһыат бөҕөргө ыытыллыбыт, концертары кытыгастык, ыгыйбакка толоруубут. Итэҕэйэн «Байыаннай алгыһыны» туда эйэх ыччаттар оруоллаан, Табыйыкка Мэҥэ-Хаҥалаһыгар, «Хорс» ыллыы Бабаҕатыгар Быыкаҥнытыгар, Тыатыыттаҕа, Буорго, Мэссэгинэ фермаҕа ыыстыылаан-Маҥа бөрүтүгэр комсомол активы сатыы сылдьан ыытыылыыбыт. Одьулуунтан ыаллыы кинигэр сатыы ыыгыр оонньоон-көрүлэн тоннорбут.

1949 сылааҕыттан курдаах дьыл буолбута. Биһиги Бабаҕа учаастагын ыччатыгар Аммосова Уйбаан, Уруоктаах, Нуотараҕа иккиэн бөҕөргөөн оттуу тахсыбыттыт. Тэрдэ буолан ортотунан 1 га сирэ охсоо от бирэҥэ оттоон. 2 сирэ хотон, бөлөҕөй тутан кэнирбиппит. Онон ыччатыгар комсомолдар, ыччатлар үлэни да үлэлиэхпит, ыытыыбыт, көрүүлэрбит да, тэрийэрбит.

Итэҕэйдик туох да эйэхэ-сэбэнэ суох суруйдахха, барыы сүрдээх эйэлэхтик сылдьыбыт үлэлээн-хамсаан комсомол сорудаҕын чистааҕынан толорбут. 5-6 сыл ыччатыгар-ыаргыйан мал буолан оборон бараан, бэдэнтэйүүнэ сибэстээн 1950 с. саас Одьулуун бөҕүөлэгэр Карл Маркс аптаах колхозка хомсолоон кэбиэн тахсыбыппыт.

Оччотооҕу эдэр сиэнэстэрэ, комсомол кэмэнтиэрэ сылдьыбыппытын билэлгин олус истиэнэс, күндүтүк саныыбыт.

А. АРЖАКОВ.

БИЛДЭРИИ

Чаҥыйар дьыл тутуутуттар Чурапчы УКС-тыан гыннан дьоҥнабардаахтар, бу дьыл ахсыаннаах 31 күнүгэр диэри аскыттан колхозтан тэлэрэ тутуутуттар ыстарбыт.

1998 сыл тохсунньу ыйыттан тэлэмэнтэх суумманы ылыт ааныыллар.

Чурапчы УКС-тыан дьаһалтата.

К СВЕДЕНИЮ ПРЕДПРИЯТИЙ И ПРЕДПРИНИМАТЕЛЕЙ БЕЗ ОБРАЗОВАНИЯ ЮРИДИЧЕСКОГО ЛИЦА

Государственная налоговая инспекция по Чурапчинскому улусу доводит до сведения, что Правительством РФ принято Постановление от 03.09.98 г. № 1027 и от 21.11.98 г. №1369.

О внесении изменений в Перечень отдельных категорий предприятий (в том числе физических лиц) осуществляющих предпринимательскую деятельность без образования юридического лица, в случае осуществления ими торговых операций или оказания услуг) организаций и учреждений, которые в силу специфики своей деятельности либо особенностей местонахождения могут осуществлять денежные расчеты с населением без применения контрольно-кассовых машин, утвержденный Постановлением Совета Министров-Правительства Российской федерации от 30 июля 1993 года № 745.

Под пунктом с. п. 2 постановления предусмотрено, что предприятия и предприниматели осуществляющие торговлю с открытых прилавков, внутри крытых рынков непродовольственными товарами, принимают ККМ в установленные сроки.

Пункт 6 дополнен, предприятия и предприниматели имеющие ККМ, осуществляют денежные расчеты с населением без применения ККМ, в случае отключения электроэнергии; зарегистрированного в электроснабжающей организации, при условии выдачи покупателям квитанции по форме, разработанной и утвержденной Министерством финансов РФ.

Кроме того Постановлением не предусмотрено освобождение от применения ККМ : в при торговле сельскохозяйственной продукцией на колхозных, муниципальных и других приравненных к ним рынках; в торговле в киосках мороженным, безалкогольными напитками в разлив, табачными изделиями, производственными на территории РФ.

Данные изменения введены с 1 апреля 1997 года Постановлением Правительства РФ №11 от 06.01.97 г.

Р. ШАДРИНА, руководитель Госналоговинспекции по Чурапчинскому улусу, Советник налоговой службы II ранга.

ТАРИФТАР ОЛОХТОННУЛАР

Саха Республикатын Правительствотын 1998 с. тохсунньу 30 күнүнэҕи 62 №-дааҕы «Сыаннары уонна тарифтары государственнай сурунаалынан дьаһан уурааччылар пассажирдары таһыы тарифтэрэ улуус дьаһалтатыгар суруналлар.

Бу уурааҥҥа олоҕуран бу сыл ыыс устар 26 күнүнэҕи 166 №-дааҕы «Пассажирдары таһыы сыанатын уонна тарифтарын түһүмэх диэн улуус дьаһалтатын бэйиэлэрэ дьаһалынан пассажирдары таһыы тарифтэрэ бааччыйыллаллар:

1. Чурапчы—Дьөкүүсүүй, Дьөкүүсүй—Чурапчы маршруттарынан дьону таһыыга 100 сомнан, биир километрдаах;

2. Чурапчы—Алгаранан Бастах, Алгаранан Бастах—Чурапчы маршрутунан, дьону таһыыга 80 сомнан биир километрдаах;

3. Улуус тас оттуулар дьону таһыыга сааскан быыстыыстан дьаһалтаан тиэрдэн бааччыйар эбэтэр дьаһаталар тиэйэн кэлэллэриэ 5 сомнан, биир километрдаах эбии ылыллыан сөп;

4. Улуус иһиттэн дьону таһыыга тариф 1 км—0,50 сомнан быһыллар

Нэһиилэ-ньэлэх суумалар	Ыраах, км	Төлөбүрү, сомнан
1. Алаҥар	86	43
2. Бахсы	101	50,5
3. Мугудай	33	16,5
4. Төлөй-Дыраҥа	15	7,5
5. Сылаан	27	13,5
6. Бэрэ уч.	30	15
7. Түөйэ уч.	31	15,5
8. Уяхан Күөл уч.	39	19,5
9. Кытаанах	50	25
10. Кыланнаах	77	38,5
11. Боотого	18	9
12. Кыдаал уч.	38	19
13. Хатылы	7	3,5
14. Соловьев	83	41,5
15. Хаҥыйах	80	40
16. Болугур	70	35
17. Одьулуун	12	6
18. Урах Бүөрэ	24	12
19. Хойтофо	27	13,5
20. Маҥдьаҕан	57	28,5
21. Хэдэар	38	19
22. Уорба уч	40	20
23. Хайдахтыг	44	22
24. Чиэкэр	56	28

Дьону таһыыга олохтоомус тарифтары олоҥо суох үрдэтиэ өйдөлөтөллөр туспаах дьон улуустаабы экономика управлениятыгар, улуустаабы налоговой инспекцияҕа сурунуохтар биллэриллиэхтэр.

Улуустаабы экономика управлениэтэ.

Таптаммах ыччатым, ыарбыт, эйэбит, үлэ, тыал ветерана, Дорбот сэлиэнньэтин олохтоох

АММОСОВА Ирина Васильевна

бу дьыл ахсыаннаах 6 күнүгэр үйүн ыарахан ыарыыттан өлбүтүн дириҥнэх курутуйан туран эйэхтэрэгэр, биллэр дьонуттар биллэрэбит.

Кэрэмэ, оҕолоро, кийиитэрэ, сиэнэрэ.

Кутуруктарыгар тиэрдиллэр:

—Күндүтүк сиэнэм саастаах Ирина Васильевна өлбүтүнэн кэргэнэгэр Тит Николаевичка, оҕолоругар, кийиитэрэ, сиэнэрэ Чурапчыттан Лазаревтар, Табыыкаттар.

—Ийэтэ Ирина Васильевна өлбүтүнэн биэрэ уҥаабыр табаарыстарыгар Аммосов Василий Титовичка, биэрэ тэрээбүттэриэр, аҕатыгар Дарыстан, Сергеевтар, Софроновтар.

—Таптаммах эдэрэм Ирина Васильевна өлбүтүнэн Тит Николаевичка, оҕолоругар, эйэхэтэрэ Дарыстан, Уорбатан Дьячковскайдар.

—Саастаах Ирина Васильевна өлбүтүнэн кэргэнэгэр Тит Николаевичка, оҕолоругар, чугас эйэхтэрэгэр Чурапчыттан Перриковтар, Миронниковтар, Федоровтар.

—Биэрэ уҥаабыр табаарыстарыгар Аммосов Тит Титовичка, биэрэ тэрээбүттэриэр нийлэ-ро Ирина Васильевна өлбүтүнэн улуустаабы сэр комитетын коллектива.

—Өрүкэй ветерана, эйэх оҕо ийэтэ Ирина Васильевна өлбүтүнэн кэргэнэгэр Тит Николаевичка, оҕолоругар, сиэттэриэр, чугас эйэхтэрэгэр Дарыстан бойуоланнан «Клубнайа» түөлбэ олохтоохтор.

—Ирина Васильевна өлбүтүнэн кэргэнэгэр Тит Николаевичка, оҕолоругар Володяна, Васькана, Настаҥа, Маҥаана, Коляна, Татаа, кийиитэлэриэр Сонуна, Матаана, сиэнэлэриэр, эйэхэтэрэгэр чугас саастаах Сергеевтар, Макарова Т. А., Феоктистовтар.

Убаастыыр табаарыстарбыт Витолий Михайлович, Мария Дмитриевна Неустроевтар, Матрена Михайловна Сысолятиновна уонна кинилэр барыа эйэхэтэрэгэр таптыыр оҕолоро, сиэнэ, уҥа ветерана

НЕУСТРОЕВ Михаил Дмитриевич

өлбүтүнэн дириҥ кутуруммытын тиэрдэбит.

Чурапчыттан Дьяконовтар, Дьячковскайдар, Лобановтар, Монастыревтар, Ефремовтар, Адаловтар, Никифоровтар диэн кэргэттэрэ, Дьячковская Е. М., Шестакова В. Н., Монастырева А. И.

Кутуруктарыгар тиэрдиллэр:

—Таптаммах эдэрэ, эйэлэрэ үөйүөҥ Михаил Дмитриевич өлбүтүнэн Витолий Михайловичка, Нинокентий Дмитриевичка Неустроевтар диэн кэргэттэриэр уонна барыа эйэхэтэриэр Барахсаннаах диэн кэргэттэрэ.

—Аҕата Михаил Дмитриевич өлбүтүнэн уолаттар Чурапчы аймаҥ сүүчэх исполкомун директорыгар Неустроев Витолий Михайловичка Чурапчы орта школатын коллектива.

—Күүгэттэриэр Дмитрий Михайловичка, кинэ диэн кэргэттэриэр уонна биэрэ тэрээбүттэриэр Сыылыктан Макаровтар, Пономоревтар, Арсеньевтар, Ю. П. Винокуровтар.

Чурапчы сэлиэнньэтин олохтоох эр киһилэрэ следователлаан, адвокатаан үлэлээбит, юстиция ветерана

РОМАНОВ Семен Степанович

бу дьыл ахсыаннаах 5 күнүгэр 83 саастаах өлбүтүн дириҥнэх курутуйан туран барыа барыа дьонуттар, эйэхэтэрэгэр биллэриллэллэр.

Оҕолоро, кийиитэ, кутуруктара, сиэнэлэрэ, хос сиэнэлэрэ.

Редактор Г. Г. ПОПОВ.

НАШ АДРЕС: 678700, с. Чурапча, ул. Кирова Иванова, 26 «а». ТЕЛЕФОНЫ: редактор — 21-332, отдела—21-265, бухгалтерия—21-505.

Учредители (соучредители) газеты—Редакция, Администрация улуса, Национальная издательско-полиграфическая компания «Сахаполиграфиздат». Газета издается на якутском языке, выходит по вторникам, четвергам и субботам.

Издание газеты: 65907.

Автор суруйар оттоолор редакция позициятыгар маҥнан сөп түбэһэр буолбатах. Суруйааччылар тахсыллар материалларыгар ыытыллыбыт ыытыылар туох баарын билэ сатыыллар.

Чурапчынаан улуустаа типографиэ. Национальнай издательско-полиграфическай компания «Сахаполиграфиздат».

ЗАКАЗ № 138. Подписано в печать: 07. 12. 98 ч. Тираж 2210.